

ZRAKOVÉ VNÍMÁNÍ

č.10

Zraková diferenciacie

Rozlišení detailu a polohy úzce souvisí s konstantností vnímání - rozpoznání předmětu bez závislosti na jeho barvě, velikosti, umístění. Konstantnost vnímání se rozvíjí v souvislosti s chápáním trvání objektů. Aby dítě při čtení nezaměňovalo písmena, číslice a jejich pořadí, musí odlišit:

- detail;
- hornodolní postavení;
- pravolevé postavení.

V oblasti zrakového rozlišování (optické diferenciacie) po třetím roce (u výrazně odlišných prvků i dříve) rozliší předmět jiné barvy, jiné velikosti, výrazně odlišného tvaru, druhu. Nerozlišuje však předměty lišící se detailem nebo polohou. Vnímání je zaměřeno na celek, ne na jeho části. V popředí zájmu dítěte stojí vlastnost předmětu, která je více zaujme. Často je to na prvním místě barva nebo vlastnost, s níž jsou pro dítě spojeny příjemné či nepříjemné pocity, zážitky, například dítě zaujme velikost lízátko, které má rádo, avšak nezajímá je velikost čepice, trička apod. S věkem se stává schopnost zrakového vnímání diferencovanější a dítě dokáže postřehnout i méně výrazné rozdíly. Postupně vnímá a uvědomuje si polohu předmětu v prostoru. Nejdříve je schopno odlišit hornodolní postavení, až později v předškolním věku i pravolevé postavení. Zároveň je třeba zmínit vnímání pořadí - schopnost vnímat písmena, číslice v tom pořadí, v jakém jsou napsány (viz oční pohyby, prostorové vnímání).

Vhodné činnosti zaměřené na rozvoj zrakového rozlišování:

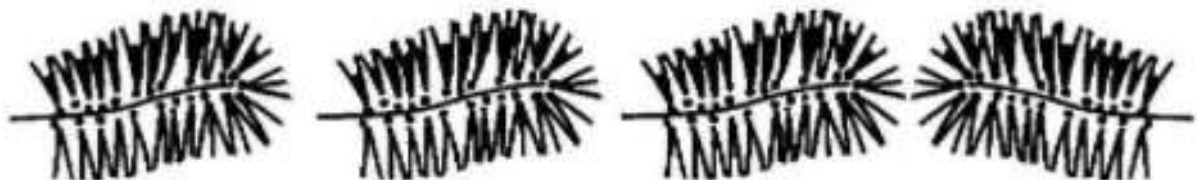
- prohlížení obrázkových knížek, pojmenovávání obrázků;
- vyhledávání daného prvku v obrázku;
- při navlékání korálků hledáme dva shodné korálky - barvou, tvarem, velikostí;
- při práci se stavebnicemi hledáme dva shodné díly, všechny shodné kostky;
- při práci se stavebnicemi, kostkami můžeme ve skupině shodných dílů vyhledávat jeden odlišný, který do skupiny nepatří;
- vkládání tvarů do shodných otvorů;
- vyhledávání dvou, popř. více prvků v obrázku (Kde jsou domečky? Najdeme všechny kočky...) - k tomuto účelu musíme používat obrázky, kde je více prvků shodných;
- vyhledávání stejných dvojic - lze využít obrázků pexesa. Dítě však nemá obrázky otočeny rubem nahoru, ale lícem, stejné obrázky dává do dvojice. Pokud má dítě potíže, zpočátku k práci zadáváme nižší počet dvojic;
- loto - dítě vyhledává a přikládá obrázky na šablonu;
- práce s mozaikami, vyhledávání a vkládání shodných a odlišných dílů;
- vyhledávání daných prvků ve složitějším obrázku;
- pracovní listy s vyhledáváním jednoho tvaru v řadě lišícího se zpočátku výrazným rozdílem, postupně pouze detailem;
- pracovní listy s přiřazováním dvojic obrázků objektu a jeho stínu, popř. obrysu;
- pracovní listy s vyhledáváním jednoho tvaru lišícího se v řadě horizontální polohou;
- pracovní listy s vyhledáváním jednoho tvaru lišícího se v řadě vertikální polohou;
- pracovní listy s vyhledáváním dvou shodných tvarů v řadě mezi odlišnými tvary;
- pracovní listy s vyhledáváním shodných a neshodných dvojic lišících se tvarem, detailem, polohou.

Nevyzrálá zraková diferenciacce se může u dítěte v předškolním i školním věku projevovat:

- dítě nemá v oblíbené obrázky (pracovní listy) s vyhledáváním rozdílů;
- podobné předměty považuje za shodné;
- zrcadlením písmen - pokud se snaží podepsat nebo psát a napodobovat jakákoliv tiskací písmena, ta nápadně často i po upozornění zrcadlí (napsaná písmena jsou převrácena). Zrcadlení písmen v předškolním věku však často vzniká nezkušeností dítěte s tvary a polohou písmen

V každé řadě je jeden z obrázků nakreslený obráceně. Najdeš, který to je? Vybarvi ho.

Který obrázek je jiný než ostatní? Vybarvi ho.

